

Economic, Social, and Cultural Attributes for Building Investment Opportunity and Stability of Agricultural Investment and Agricultural Industry of Thai Investors in Champasak, Laos PDR.

Supawadee Khunthongjan¹

Puey Ungphakorn School of Development Studies, Thammasat University

Email: supawadee.khunthongjan@gmail.com

Received September 7, 2018

Revised December 11, 2018

Accepted December 25, 2018

Abstract

Economy, society, and culture changing according to international trading and investment is affecting the role of Thailand as a hub of regional ASEAN. This research aims to (1) survey Laotian stakeholders' perspectives for categorizing foreign investment demands on agriculture and agricultural industry in Champasak, Laos PDR and (2) study economic, social, and cultural attributes which influence investment opportunities and the stability of trade and investment in agriculture and the agricultural industry of the Thai investors in Champasak, Laos PDR.

The sampling includes a total of 194 entrepreneurs, government officers, farmers who produce under farming contracts in Champasak, Thai officers, and Thai investors under the implementation of the 11th contract farming on agriculture and 7th business matching between Ubon Ratchathani, Thailand and Champasak, Lao in 2015. The sampling method is purposive sampling. Data was collected through questionnaires and semi-structure interview forms. The data was processed by descriptive statistics, correlation, multiple regression, and equations for forecasting. The results reveal that (1) the stakeholders in Champasak show that the most-wanted foreign investors to invest in agriculture and agricultural industry are the Thai, and their second preferred investors are Chinese and Vietnamese. (2) The economic attributes (employment, job training), social attributes (Sister-City, corporate social responsibility), and cultural attributes (trading regulation, infrastructure) are the most useful forecasting variables predicting investment opportunity and stability.

Keywords: Economic, Social, and Cultural Attributes; Building Investment Opportunity, Building Investment Stability, Agricultural Investment and Agricultural Industry, Thai Investors in Champasak, Laos PDR.

JEL Classification Codes: M14

¹Assistant Professor, Puey Ungphakorn School of Development Studies, Thammasat University 99 Moo 18, Paholyothin Road, Klong luang, Rangsit, Pathumthani, 12120 Thailand. Corresponding author: supawadee.khunthongjan@gmail.com

ลักษณะด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมกับการสร้างโอกาสการค้าการลงทุน
และเสถียรภาพการค้าการลงทุนด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร
ของนักลงทุนไทยในแขวงจำปาสัก สปป.ลาว

สุภาวดี ขุนทองจันทร์¹

วิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
Email: supawadee.khunthongjan@gmail.com

บทคัดย่อ

เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไปตามบริบทของการค้าการลงทุนระหว่างประเทศ สร้างผลกระทบต่อบทบาทของไทยในการเป็นศูนย์กลางของภูมิภาคอาเซียน งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อสำรวจความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องของลาวในการจัดอันดับนักลงทุนต่างชาติที่เข้ามาลงทุนด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรในแขวงจำปาสักของลาวและ (2) เพื่อศึกษา ลักษณะด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อการสร้างโอกาสและเสถียรภาพการค้าการลงทุนด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรของนักลงทุนไทยในแขวงจำปาสักของลาว ประชากรเป้าหมายจำนวนทั้งสิ้น 194 คน ประกอบด้วยผู้ประกอบการลาว เจ้าหน้าที่รัฐ เกษตรกรผู้ผลิตในระบบพันธะสัญญาของแขวงจำปาสัก เจ้าหน้าที่รัฐของไทยและนักลงทุนไทย ที่เข้าร่วมกิจกรรมการค้าเงินงานการเกษตรแบบมีพันธะสัญญา ครั้งที่ 11 และการจับคู่ธุรกิจ ครั้งที่ 7 ระหว่างจังหวัดอุบลราชธานีของไทยกับแขวงจำปาสักของลาวในปี พ.ศ.2558 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา สหสัมพันธ์ การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณเพื่อสร้างสมการพยากรณ์ ผลการศึกษาพบว่า (1) ผู้เกี่ยวข้องด้านการค้าการลงทุนของแขวงจำปาสักต้องการให้นักลงทุนไทยมาลงทุนด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรเป็นลำดับหนึ่ง รองลงมาเป็นนักลงทุนจากเวียดนามและจีนและ (2) ลักษณะด้านเศรษฐกิจ (การจ้างงาน การฝึกอบรมพัฒนาแรงงาน) ลักษณะด้านสังคม (เมืองคูมิตร ความรับผิดชอบต่อสังคม) ลักษณะด้านวัฒนธรรม (กฎระเบียบและประเพณีทางการค้า แนวปฏิบัติการสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน) เป็นตัวแปรที่ส่งผลให้เกิดโอกาสการค้าการลงทุน ทั้งนี้ลักษณะด้านสังคม (ความรับผิดชอบต่อสังคม) ลักษณะด้านวัฒนธรรม (กฎระเบียบและประเพณีทางการค้า แนว

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เลขที่ 99 หมู่ 18 ตำบลคลองหนึ่ง คลองหลวง ปทุมธานี 12120 ประเทศไทย Corresponding author: supawadee.khunthongjan@gmail.com

ปฏิบัติการสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน) เป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ส่งผลต่อเสถียรภาพการถือการลงทุน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: ลักษณะด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม โอกาสการลงทุน เสถียรภาพการถือ
การลงทุน การเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร นักลงทุนไทยในแขวงจำปาสัก

JEL Classification Codes: M14

1. บทนำ

รัฐบาลมีนโยบายเชิงรุกในการพัฒนาและส่งเสริมให้นักลงทุนไทยไปลงทุนในต่างประเทศโดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อหาตลาดเพิ่มประสิทธิภาพการส่งออก การก้าวข้ามกำแพงภาษีศุลกากรที่เป็นอุปสรรคต่อการค้าการลงทุนตลอดจนการดึงเอาทรัพยากรธรรมชาติออกมาใช้ประโยชน์โดยมองโอกาสประเทศกัมพูชา (Cambodia) ลาว (Laos) เมียนมาร์ (Myanmar) และเวียดนาม (Vietnam) หรือที่รู้จักในนามกลุ่มประเทศ CLMV เป็นเป้าหมายหลัก เนื่องจากเป็นกลุ่มประเทศที่ยังคงมีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับสูงอีกทั้งเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา มีนโยบายเปิดกว้างรับการลงทุนจากต่างประเทศ ในปี พ.ศ. 2558 ไทยลงทุนใน CLMV มีมูลค่า 6,373.64 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยลงทุนในเวียดนามเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาเป็นลาว กัมพูชา และเมียนมาร์ (ASEAN Information Center, 2016)

ลาวเป็นประเทศเพื่อนบ้านที่ใกล้ชิดกับไทยมานานมีการติดต่อค้าขายตามแนวชายแดนระหว่างกันแนวนิยมเศรษฐกิจเติบโตเนื่องค่าจ้างแรงงานไม่สูงมาก มีทรัพยากรอุดมสมบูรณ์ ทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมโดยรวมตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของลาวระยะ 10 ปี (พ.ศ. 2559 - 2568) ได้เน้นตลาดเป็นศูนย์กลางการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยเร่งปรับปรุงโครงสร้างทางเศรษฐกิจให้เป็นอุตสาหกรรมและมีความทันสมัย มีการจัดลำดับความสำคัญของการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

ในการรองรับฐานการผลิตหลักให้ดำเนินการไปได้อย่างมั่นคง นอกจากนี้ยังมุ่งเน้นการแก้ปัญหาความยากจน โดยใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ ปรับปรุงการผลิตทางการเกษตรให้มีความทันสมัย อีกทั้งยังมุ่งมั่นในการพัฒนาอุตสาหกรรมป่าไม้ การเกษตรที่มีศักยภาพ และอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้เป็นอุตสาหกรรมหลักของประเทศ เพื่อกระตุ้นการเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคม พร้อมทั้งกำหนดให้การพัฒนาแขวงจำปาสักเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาประเทศที่มุ่งให้เกิดความมั่งคั่งเข้มแข็งและจัดความยากจนในปี พ.ศ. 2563 (Ministry of Planning and Investment, 2015)

สถานการณ์การลงทุนจากต่างประเทศในลาว พบว่านักลงทุนไทยเป็นนักลงทุนต่างชาติอันดับ 3 รองจากนักลงทุนจีนและเวียดนาม วัดจากมูลค่าการลงทุนสะสมในช่วงปี พ.ศ. 2553 – 2557 รวมประมาณ 53,000 ล้านบาท (Royal Thai Embassy, Vientiane, Laos PDR. , 2016) เฉพาะพื้นที่จำปาสัก ในปี พ.ศ. 2558 มีนักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุน 19 ประเทศ ในสาขาที่สำคัญได้แก่เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเกษตรอุตสาหกรรมพลังงาน การท่องเที่ยว อุตสาหกรรมไม้แปรรูป เครื่องนุ่งห่มและหัตถกรรม โดยนักลงทุนไทยลงทุนเป็นอันดับหนึ่งของแขวง มูลค่าการค้าการลงทุนในปี พ.ศ. 2557-2558 รวม 15,290.40 ล้านบาท และ 17,799.81 ล้านบาทตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 37 รองลงมาเป็นเวียดนาม ร้อยละ 31 เกาหลีใต้ ร้อยละ 12 และอื่นๆ เฉพาะการค้าการ

ลงทุนของนักลงทุนไทย ร้อยละ 37 นั้น เป็นการลงทุนด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรมากถึง ร้อยละ 30 (Saythong Xayavong, 2015: สัมภาษณ์)

จำปาสักจึงเป็นหนึ่งในพื้นที่เป้าหมายการค้าการลงทุนให้เป็นไปได้ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของลาว ในระยะ 10 ปี เป็นแขวงที่ใหญ่เป็นลำดับ 3 จาก 16 แขวง ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของลาว มีทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์ สภาพภูมิประเทศเหมาะแก่การปลูกพืชเศรษฐกิจ สภาพอากาศเย็นตลอดปี มีประชากรจำนวน 658,165 คน (Ministry of Planning and Investment, 2015) ที่โดดเด่นคือนักลงทุนไทยได้ลงทุนทำการเกษตรแบบมีพันธะสัญญา (Contract Farming) ภายใต้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือในสาขาการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร นอกจากการขอสัมปทานที่ดิน เพื่อทำการเพาะปลูกโดยตรงแล้ว นักลงทุนไทยยังรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรจากลาวหลายรายการ อาทิ กะหล่ำปลี ลูกเดือย ถั่วเขียว ข้าวโพดหวาน และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น เนื่องจากความต้องการผลผลิตทางการเกษตรของไทยเริ่มขาดแคลนเพราะมีความต้องการเพิ่มมากขึ้น (Khunthongjan, S., Sirilamduan, C. and Soukhamthat, T., 2012) ทั้งนี้องค์ประกอบที่ทำให้ให้นักลงทุนไทยได้เปรียบนักลงทุนชาติอื่นมาจากปัจจัยสำคัญ อาทิ ความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ที่สภาพภูมิประเทศของไทยและลาวมีพรมแดนติดต่อกัน มีวิถีชีวิต ภาษาและวัฒนธรรมที่

คล้ายคลึงกัน (Manorom, K., Srisuphan, P. and Pothijak, S., 2011) โดยเฉพาะจังหวัดอุบลราชธานีและแขวงจำปาสัก นอกจากนี้พื้นที่ติดกันแล้วยังมีความสัมพันธ์ของการเป็นเมืองคู่มิตรอย่างไม่เป็นทางการ มีความโดดเด่นในความร่วมมือกันสูงระหว่างภาคเอกชน ภาครัฐระดับจังหวัดและแขวง (Choketaworn, K. and Siwichailamphan, T., 2012) อีกทั้งมีภูมิศาสตร์ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน มีแม่น้ำโขงเป็นแม่น้ำสัญลักษณ์ของมิตรภาพ มีด่านชายแดนช่องเม็กที่เสริมสร้าง บรรยากาศการค้าชายแดน (Chamber of Commerce, UbonRatchathani, 2016)

อุบลราชธานีเป็นจุดยุทธศาสตร์หนึ่งที่สำคัญในหลายจุดยุทธศาสตร์ของไทย เป็นเส้นทางเชื่อมโยงกรอบสามเหลี่ยมมรกตและวงกลมเศรษฐกิจ กลุ่มประเทศลุ่มน้ำโขงตอนล่าง ทั้งในเชิงการท่องเที่ยว การลงทุนร่วมกัน (Ubon Ratchathani Bureau of Commercial Provincial, 2016) บทบาทของไทยจึงเป็นตลาดส่งออกและตลาดนำเข้า ตลอดจนเป็นประเทศนักลงทุนที่สำคัญของลาว ปัจจัยเอื้อสำคัญที่จะทำให้เกิดโอกาสการค้า การลงทุนคือ ความสัมพันธ์เชิงเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม เนื่องจากการค้าการลงทุนระหว่างประเทศ นักลงทุนต่างชาติได้ขยายพื้นที่การลงทุน โดยมีลาวเป็นเป้าหมายสำคัญเช่นกัน ดังจะเห็นได้จากสถิติของ ASEAN Information Center (2016) เดิมนักลงทุนไทยเป็นนักลงทุนรายใหญ่ 10 อันดับแรกในกลุ่มนักลงทุนประเทศ CLMV และลงทุนเป็นอันดับ 3

ในลาว ในปี พ.ศ. 2557 นักลงทุนมาเลเซียได้ขยายการลงทุนเข้าสู่ลาวรวมทั้งนักลงทุนจากเวียดนามด้วยอาจส่งผลให้อันดับของนักลงทุนไทยลดลงในการเป็นนักลงทุนรายใหญ่ในอันดับต้นๆ ของลาวได้

ทั้งนี้ ประโยชน์ที่จะเกิดกับนักลงทุนไทยหากพิจารณาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของลาวระยะ 10 ปีที่เปิดกว้างรับนักลงทุนต่างชาติเข้าไปลงทุนด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร หากนักลงทุนไทยสามารถครองลำดับการเป็นนักลงทุนรายใหญ่ในลำดับต้นๆ ได้ จะทำให้นักลงทุนไทยได้ประโยชน์จากการแสวงหาวัตถุดิบด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรในลาวเพื่อมาตอบสนองความต้องการได้อย่างเพียงพอในไทย อีกทั้งนักลงทุนไทยสามารถนำวัตถุดิบด้านการเกษตรในลาวมาผลิตและแปรรูปเพื่อส่งออกไปจำหน่ายยังตลาดโลกได้ ดังนั้นเพื่อให้นักลงทุนไทยมีโอกาสด้านการค้าการลงทุน มีเสถียรภาพการค้าการลงทุนด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรในระยะยาว นักลงทุนไทยจำเป็นต้องสร้างปฏิสัมพันธ์ด้านการค้าการลงทุนอย่างต่อเนื่อง โดยการศึกษาลักษณะด้านเศรษฐกิจด้วยการสร้างงาน สร้างรายได้แก่ประชาชน แขวงจำปาสัก ด้านสังคมโดยการให้สิทธิแรงงานลาวก่อน แรงงานชาติอื่นในการคัดเลือกเข้าทำงาน อีกทั้งการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรให้กับแรงงานลาว ส่วนด้านวัฒนธรรม นักลงทุนไทยควรตระหนักในการปฏิบัติตาม

กฎระเบียบทางการค้าของลาวอย่างเคร่งครัดเพื่อให้เกิดแนวปฏิบัติที่สอดคล้องตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง เป็นกุญแจแห่งความสำเร็จต่อการขยายโอกาสการค้าการลงทุนและการรักษาเสถียรภาพการค้าการลงทุนด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร เพื่อให้นักลงทุนไทยยังคงเป็นนักลงทุนที่สำคัญลำดับหนึ่งของแขวงจำปาสัก ซึ่งเป็นพื้นที่เป้าหมายที่ไทยจะสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อแข่งขันได้ในตลาดโลกเป็นไปตามนโยบายเชิงรุกของรัฐบาลไทยสมัยประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่ต้องการให้นักลงทุนไทย ไปลงทุนในต่างประเทศ ในลักษณะของการแสวงหาประโยชน์จากวัตถุดิบทางการเกษตรและสิ่งเอาทรัพยากรธรรมชาติ จากประเทศเพื่อนบ้านที่อยู่ในระยะใกล้อย่างกลุ่มประเทศ CLMV ออกมาใช้ประโยชน์ได้อย่างเพียงพอ

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องของลาวในการจัดอันดับความต้องการนักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรในแขวงจำปาสักของลาว
2. เพื่อศึกษาลักษณะด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อการสร้างโอกาสและเสถียรภาพการค้าการลงทุนด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรของนักลงทุนไทยในแขวงจำปาสักของลาว

3. ขอบเขตของการวิจัย

ตัวแปรต้นของการศึกษาได้แก่ (1) ลักษณะด้านเศรษฐกิจที่ประกอบด้วย แรงงาน ระดับการจ้างแรงงาน รายได้ที่เกิดจากการผลิตในระบบพันธะสัญญา มาตรการด้านภาษีและนโยบายด้านการลงทุน (2) ลักษณะด้านสังคมประกอบด้วย การรับแรงงานลาวเข้าทำงาน แล้วพัฒนาทักษะด้วยการฝึกอบรม การถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตรแก่แรงงานลาว อีกทั้งนักลงทุนไทยได้สร้างสาธารณประโยชน์และตอบแทนสังคมในรูปแบบต่างๆ ในพื้นที่ที่ไปลงทุน (3) ลักษณะด้านวัฒนธรรมนักลงทุนไทยต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบทางการค้าอย่างเคร่งครัด ทั้งกฎหมายที่กำหนดและกฎของสังคมลาวที่คาดหวังจากการไปลงทุนของนักลงทุนไทย เช่นแนวปฏิบัติที่ดีในการสร้างการยอมรับ โดยสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานตามเขตส่งเสริมการลงทุนเพื่อประโยชน์ในเชิงสาธารณะ ตัวแปรตามได้แก่ (1) โอกาสการค้าการลงทุนในลักษณะที่ลาวยอมรับไทยในฐานะเป็นผู้ลงทุนรายใหญ่ แล้วไทยสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่ในแขวงจำปาสักเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการค้าการลงทุน และ (2) เสถียรภาพการค้าการลงทุนในลักษณะนักลงทุนไทยมีศักยภาพในการแข่งขันและสร้างผลตอบแทนจากการลงทุนที่ลาวในระยะยาว ช่วงระยะเวลาของการวิจัยตั้งแต่เดือนตุลาคม 2558-เดือนกันยายน 2559

4. การทบทวนวรรณกรรม

การแลกเปลี่ยนทรัพยากรที่นำมาสู่การค้าระหว่างประเทศขยายตัวอย่างกว้างขวางก่อให้เกิดประสิทธิภาพของการผลิตในประเทศต่างๆ ราคาสินค้าเป็นไปตามกลไกของตลาดส่งผลดีต่อสวัสดิการทางด้านเศรษฐกิจและเกิดประโยชน์โดยตรงต่อผู้ผลิตและผู้บริโภคซึ่งเป็นประชากรของโลก (Tubpun, Y, 2014) ที่ผ่านมาการค้าของไทยได้ประสบปัญหาและอุปสรรคทางการค้า ถึงแม้ว่าหลายประเทศได้เปิดเสรีทางการค้าแต่การส่งสินค้าและการลงทุนในต่างประเทศยังมีอุปสรรคหลายประการ อาทิ การกีดกันทางการค้าการลงทุนที่ไม่ใช่รูปแบบด้านภาษี ที่เกิดเป็นเงื่อนไขและความซับซ้อนต่างๆ ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้ไทยพยายามแสวงหาความร่วมมือด้านเศรษฐกิจกับประเทศต่างๆ ทั้งในระดับประเทศเพื่อนบ้านที่อยู่ระดับใกล้เคียงกับระดับโลก (Saikanit, R. and Ratchathorn, P., 2006)

แนวคิดที่สำคัญของการค้าการลงทุนระหว่างประเทศ ประเทศที่ไม่เชี่ยวชาญในการผลิตสินค้าประเภทใดแต่ต้องทำการผลิตสินค้าประเภทนั้นย่อมจะส่งผลต่อต้นทุนการผลิตที่สูงควรให้ประเทศต่างๆ ที่สามารถผลิตสินค้าที่ชำนาญและแลกเปลี่ยนกัน ในลักษณะต้นทุนที่ต่ำกว่า (Adam Smith, 1789) อีกทั้งประเทศที่มีความได้เปรียบสินค้าชนิดใดควรทำการผลิตสินค้านั้น และซื้อสินค้าที่ตนไม่มีความชำนาญและต้องใช้ต้นทุนการผลิตสูงจากประเทศที่มีความชำนาญและสามารถผลิตได้ในต้นทุนที่ต่ำ

กว่า เมื่อมีการค้าระหว่างประเทศในลักษณะนี้ จะก่อให้เกิดประโยชน์ของทั้งสองประเทศสูงกว่าที่แต่ละประเทศจะผลิตสินค้าทุกชนิด แม้บางประเทศมีความได้เปรียบอีกประเทศหนึ่งในการผลิตสินค้าหลายชนิด แต่ความสามารถในการผลิตสินค้าชนิดใดสูงสุด ก็ควรใช้ทรัพยากรผลิตสินค้าชนิดที่ให้ผลผลิตสูงกว่า (David Ricardo, 1817) นอกจากนี้ ในระบบการค้าระหว่างประเทศนั้น แต่ละประเทศส่งสินค้าที่ต้องใช้ทรัพยากรในประเทศที่มีอยู่อย่างจำกัดต่างประเทศ และต้องส่งสินค้าเข้าที่ไม่สามารถผลิตในประเทศ เนื่องจากขาดทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิต จะถูกกำหนดโดยปัจจัยพื้นฐานของประเทศ มิใช่โดยผลผลิตจากแรงงานเพียงอย่างเดียว (Paul Kruman, Maurice Obstfeld and Marc Melitz, 2015)

ในกลุ่มประเทศ CLMV หากเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP) กล่าวได้ว่าไทยมีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดีกว่าพม่า กัมพูชาและลาว ไทยจึงได้สนับสนุนให้เกิดการพึ่งพาอาศัยกันด้วยนโยบายการช่วยเหลือประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อให้ประเทศเพื่อนบ้านยอมรับไทยเป็นศูนย์กลางการค้า ไทยจึงพยายามสร้างสมดุลของปฏิสัมพันธ์การค้าการลงทุนโดยอาศัยลักษณะด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม เสริมสร้างบรรยากาศการค้าการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้านในลักษณะพึ่งพาอาศัยกัน (Sorat, T., 2013) โดยมีกรอบความร่วมมือด้านเศรษฐกิจเพื่อเสริมสร้างบรรยากาศในภูมิภาคอาทึ ทกรอบความร่วมมือทางด้านการค้าระหว่างประเทศ

ข้อตกลงความร่วมมือการเปิดเสรีด้านการค้า (Asean Free Trade Area: AFTA) ในการลดภาษีสินค้านำเข้าระหว่างกัน ซึ่งกำหนดให้สินค้าที่มีการค้าขายในกลุ่มมีภาษีลดลงเหลือร้อยละ 0 ในปี พ.ศ. 2558 โครงการความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง 6 ประเทศ (Greater Mekong Sub-region: GMS) เน้นการเชื่อมโยงการขนส่งและการค้า อีกทั้งข้อตกลงความร่วมมือระหว่างเศรษฐกิจประเทศลุ่มแม่น้ำอิระวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง (Ayeyawady-Chao Phraya- Mekong Economic Cooperation Strategy: ACMECS) ซึ่งเป็นข้อตกลงความร่วมมือด้านธุรกิจระหว่างไทย พม่า ลาว กัมพูชาและเวียดนามเป็นยุทธศาสตร์ความร่วมมือที่สำคัญ ที่มีส่วนสำคัญต่อการเสริมสร้างความเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของไทย

อย่างไรก็ตามลักษณะความร่วมมือระหว่างประเทศ จะมีความแตกต่างกันภายใต้บริบทของแต่ละประเทศ ที่ทำข้อตกลงกันไว้ กรณีของไทยได้ตกลงกับประเทศต่างๆ ในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงที่สำคัญและเกิดจากการริเริ่มของรัฐบาลไทยสมัยทักษิณ ชินวัตร โดยตรงคือ ACMECS ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ของไทยในการให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศเพื่อนบ้านตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 ทั้งด้านการเงินแบบให้เปล่า การให้เงินกู้แบบผ่อนปรนและความช่วยเหลือด้านรับซื้อผลิตผลทางเกษตรในลักษณะการผลิตในระบบพันธะสัญญา ซึ่งเป็นการส่งเสริมความสัมพันธ์ในเชิงพึ่งพาทางเศรษฐกิจ โดยประเทศไทยก็ได้ประโยชน์จากประเทศที่ไป

ลงทุน เพราะประเทศเหล่านั้น ก็จะเป็นแหล่งวัตถุดิบและทรัพยากรที่ไทยต้องการ รวมถึงเป็นตลาดระบายสินค้าของไทย เป็นการให้ความช่วยเหลือแบบทวิภาคี ในลักษณะข้อตกลงโดยตรงสองฝ่าย ทั้งด้านการพัฒนาเส้นทางขนส่ง การลงทุน ความช่วยเหลือ ซึ่งเป็นข้อตกลงที่ประสบความสำเร็จมากกว่าแบบพหุภาคี โดยไทยมีความร่วมมือโดยตรงกับลาว กัมพูชาและพม่า ทั้งนี้ประเทศเพื่อนบ้านเหล่านี้ก็เป็นสมาชิกของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (The Association of Southeast Asian Nations: ASEAN) ซึ่งก็มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อไทยมาก่อน สำหรับพม่า ลาวและกัมพูชา ไทยได้จัดระดับประเทศทั้งสามอยู่ในกลุ่มที่ไทยต้องให้ความช่วยเหลือ เพื่อให้เกิดการพึ่งพาทางเศรษฐกิจ ทั้งด้านแสวงหาประโยชน์จากวัตถุดิบที่ไทยขาดแคลน การได้รับประโยชน์จากการไปลงทุนในประเทศเพื่อนบ้านซึ่งมีค่าแรงและแรงงานที่จะทำให้อุตสาหกรรมของนักลงทุนไทยสามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก นอกจากนี้ประเทศเหล่านี้ยังเป็นตลาดของไทย กล่าวได้ว่าข้อตกลงความร่วมมือ ACMECS นับเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญกับไทย (Office of Commercial Affairs, Royal Thai Embassy, 2017)

ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทยและลาวในด้านการเกษตรที่เป็นความโดดเด่นในแขวงจำปาสัก ที่มาจากข้อตกลงความร่วมมือ ACMECS คือการผลิตในระบบพันธะสัญญา โดยงานวิจัยของ Khunthongjan, S. ,

Sirilamduan, C. and Soukhamthath, T. (2012) ได้ศึกษาการผลิตในระบบพันธะสัญญาไทย-ลาวของพืชกะหล่ำปลี แขวงจำปาสัก ภายใต้ชุดโครงการ การผลิตข้ามแดนกรณีไทย-ลาว Wiboonpongse, A. (2012) พบว่า การผลิตในระบบพันธะสัญญาก่อให้เกิดประโยชน์เชิงเศรษฐกิจของแขวงจำปาสักคือ ช่วยสร้างงานในชุมชน เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีทางการผลิต ได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตต่างๆ จากนักลงทุนไทย ในขณะที่ไทยได้ให้การช่วยเหลือสนับสนุนทั้งเงินทุน ลักษณะการให้เปล่าและเงินทุนสำหรับโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคที่จำเป็นเป็นวัฒนธรรมการให้ความช่วยเหลือในลักษณะพึ่งพาเพื่อเอื้ออำนวยให้การค้าการลงทุนของนักลงทุนไทยดำเนินไปได้อย่างราบรื่น งานวิจัยเรื่องนี้เน้นย้ำว่าปัจจัยที่ทำให้การค้าการลงทุนเป็นไปอย่างราบรื่น นอกจากประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจแล้ว ไทยและลาวยังมีความใกล้ชิดกันทางด้านภูมิศาสตร์ มีการติดต่อค้าขายกันมาแต่อดีต ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ด้านสังคมและวัฒนธรรมของทั้งสองประเทศร่วมกัน เกิดความสัมพันธ์ที่แนบแน่นแล้ว พบว่าการช่วยเหลือด้านเงินทุนสำหรับนำไปสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานเป็นวัฒนธรรมการให้ความช่วยเหลือในลักษณะพึ่งพาของนักลงทุนไทย เป็นแนวปฏิบัติที่ให้กับลาวมาโดยตลอด ซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญที่อยู่ในมิติวัฒนธรรมของการให้ความช่วยเหลือ

นอกจากนี้เมืองคูมิตรเป็นหนึ่งใน การสร้างความสัมพันธ์ในด้านต่างๆ ระหว่างเมือง เป็นแนวคิดในการสร้างสัมพันธ์มิตรระหว่างเมือง ไม่ว่าจะ เป็นทาง ด้านภูมิศาสตร์กายภาพ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม โดยไม่จำกัดว่า จะเป็นเมืองที่ใกล้หรือไกลไม่ว่าจะจับคู่ใน ประเทศเดียวกันหรือระหว่างประเทศ มิงงานวิจัย ที่ชี้ให้เห็นความสำคัญของการเป็นเมืองคูมิตร คือ งาน วิจัย ของ Choketaworn, K. and Siwichailamphan, T. (2012) ได้ ศึกษา ความสัมพันธ์ของเมืองคูมิตร ไทย-ลาว (อุบลราชธานีของ ไทย-แขวงจำปาสักของลาว) ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยงานวิจัยนี้มี วัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพพื้นที่ การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคมเพื่อวิเคราะห์ กิจกรรมที่ประสบความสำเร็จและกิจกรรมที่มี ปัญหา อุปสรรคและการแก้ปัญหาของการ ดำเนินงานของกิจกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ ระหว่างอุบลราชธานี-จำปาสัก ผลการศึกษา พบว่าการเป็นเมืองคูมิตรที่ถูกระบุในกิจกรรม ภายใตกรอบ ACMECS กรณียุบลราชธานี- จำปาสัก พบว่าแม้ไม่มีการลงนามเป็นเมืองคู มิตรอย่างเป็นทางการ แต่กลไกการทำงานของ ภาครัฐและเอกชนในท้องถิ่นมีความก้าวหน้าสูง ทั้งนี้อาศัยความคล้ายคลึงของวัฒนธรรมและ ความแตกต่างของทุนทางทรัพยากรและทุนทาง เศรษฐกิจทำให้เมืองคูมิตรเกิดผลเป็นรูปธรรม โดยมีปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาทาง เศรษฐกิจในลักษณะเชิงสังคมอย่างไม่เป็น ทางการแต่มีความแนบแน่นในการสานสัมพันธ์

มาแต่อดีต ดังนั้นเมืองคูมิตรเป็นตัวแปรด้าน สังคมเน้นย้ำความสัมพันธ์ระหว่างไทยลาวมาก ยิ่งขึ้น

ในขณะที่ลาวเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา จำเป็นต้องพึ่งพาการค้าการลงทุนจาก ต่างประเทศในหลายรูปแบบเพื่อให้เกิดการ พัฒนาเศรษฐกิจ ดังเช่นงานศึกษาของ Khouangvichit, C. (2011) ที่ศึกษาเรื่อง การ ลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ นัยยะต่อการ พัฒนาเศรษฐกิจของลาว งานนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสถานการณ์การลงทุนโดยตรงจากนัก ลงทุนต่างชาติในลาวตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 ผล การศึกษาพบว่า ลาวได้เสนอโอกาสในการ ลงทุนให้กับนักลงทุนต่างชาติ และได้กำหนด นโยบายต่างๆ เพื่อดึงดูดนักลงทุนต่างชาติให้เข้า มาลงทุนในประเทศ มีการแก้ไขกฎหมายที่ว่ ด้วยการลงทุนจากต่างประเทศแล้วถึงสามครั้ง ตั้งแต่ช่วงกลางปี พ.ศ. 2543 การลงทุนโดยตรง จากต่างประเทศในลาวมีสถานการณ์ที่ดีขึ้นอย่าง ชัดเจน เกิดผลกระทบที่ดีต่อเศรษฐกิจในรูปการ เติบโตทางเศรษฐกิจที่สูงขึ้น GDP โดยเฉลี่ยปี พ.ศ. 2549-2553 สูงถึงร้อยละ 7.9 และในปี พ.ศ. 2554 สูงถึงร้อยละ 8.4 การลงทุนโดยตรงจาก ต่างประเทศ นอกจากเกิดผลดีต่อเศรษฐกิจของ ลาวแล้ว อีกมุมหนึ่งได้ส่งผลกระทบต่อ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติจำนวนมาก สร้าง ปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อมให้กับลาวอย่าง หลีกเลียงไม่ได้ งานวิจัยเรื่องนี้ ได้บ่งชี้ ประโยชน์ด้านเศรษฐกิจที่นักลงทุนต่างชาติเข้า ไปลงทุนในลาว ในการช่วยพัฒนาเศรษฐกิจแต่

สิ่งหนึ่งต้องยอมรับว่าผลจากการลงทุนได้สร้างผลกระทบกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังนั้นภาระผูกพันของการค้าการลงทุนที่นักลงทุนต่างชาติต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคมที่ต้องตระหนักถึงผลกระทบทางลบต่อสังคม สิ่งแวดล้อมที่จะเกิดขึ้นตามมาด้วย

จากวรรณกรรมในเชิงสังเคราะห์ข้างต้น มีตัวแปรที่น่าสนใจศึกษาประกอบด้วย การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของลาว ทำให้ลาวเกิดรายได้แรงงานของลาวได้รับการพัฒนาทักษะฝีมือ เมืองคูมิตรระหว่างอุบลราชธานีและจำปาสักช่วยเน้นย้ำความสัมพันธ์ระหว่างไทย-ลาวมากยิ่งขึ้น การสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานที่จำเป็น เพื่อเอื้ออำนวยให้การค้าการลงทุนดำเนินไปได้อย่างราบรื่นเป็นแนวปฏิบัติซึ่งเป็นหนึ่งในวัฒนธรรมการช่วยเหลือแบบให้เปล่า การผลิตในระบบพันธะสัญญาเป็นการส่งเสริมความสัมพันธ์ในเชิงพึ่งพาทางเศรษฐกิจ โดยไทยก็ได้ประโยชน์จากวัตถุดิบที่ขาดแคลน การลงทุนด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรเกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากร ซึ่งส่งผลกระทบต่อทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม นักลงทุนต้องรับผิดชอบต่อสังคมในรูปแบบต่างๆ องค์ประกอบที่กล่าวมาจึงเป็นตัวแปรที่ผู้ศึกษาได้คัดเลือกมา ซึ่งรายละเอียดปรากฏในกรอบแนวคิดของการวิจัย เพื่อพิสูจน์ว่าตัวแปรเหล่านั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างไร และลักษณะตัวแปรใดที่จะส่งผลต่อโอกาสและการมีเสถียรภาพทางการค้าการ

ลงทุนด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรของนักลงทุนไทยในแขวงจำปาสัก เป็นปัจจัยที่จะเสริมสร้างบทบาทของไทยให้เป็นผู้ลงทุนรายใหญ่ลำดับต้นๆ รองรับการเติบโตในกลุ่มประเทศ CLMV ต่อไป

4. กรอบแนวคิดของการวิจัย

ตัวแปรต้นด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมมีความเกี่ยวข้องกับกิจกรรมการค้าการลงทุนทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ ด้วยสภาพเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมในแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกันย่อมส่งผลกระทบต่อการค้าการลงทุนที่แตกต่างกันการศึกษาการค้าการลงทุนในแขวงจำปาสัก ตัวแปรต้นลักษณะด้านเศรษฐกิจประกอบด้วย (1) การจ้างงาน: EMP (2) การลงทุน โดยตรงจากต่างชาติ: FDI (3) การผลิตในระบบพันธะสัญญา: CFR ด้านสังคมประกอบด้วย (1) การฝึกอบรมพัฒนาแรงงาน: TRA (2) ความรับผิดชอบต่อสังคม: CSR (3) เมืองคูมิตร: SIS และด้านวัฒนธรรมประกอบด้วย (1) กฎระเบียบและประเพณีทางการค้า: LAW (2) แนวปฏิบัติ การสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน: IFA ตัวแปรต้นทั้งหมดนี้จะใช้พยากรณ์โอกาสที่เป็นปัจจัยบวกที่จะเกิดผลดี และพยากรณ์เสถียรภาพที่เป็นปัจจัยบวกส่งผลดีต่อเนื่องในระยะยาวต่อนักลงทุนไทย ในการค้าการลงทุนด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรในแขวงจำปาสัก แสดงความเชื่อมโยงโดยใช้สัญลักษณ์เส้นทึบ ซึ่งจะสามารถคาดการณ์แนวโน้มในการรักษาสถานะ

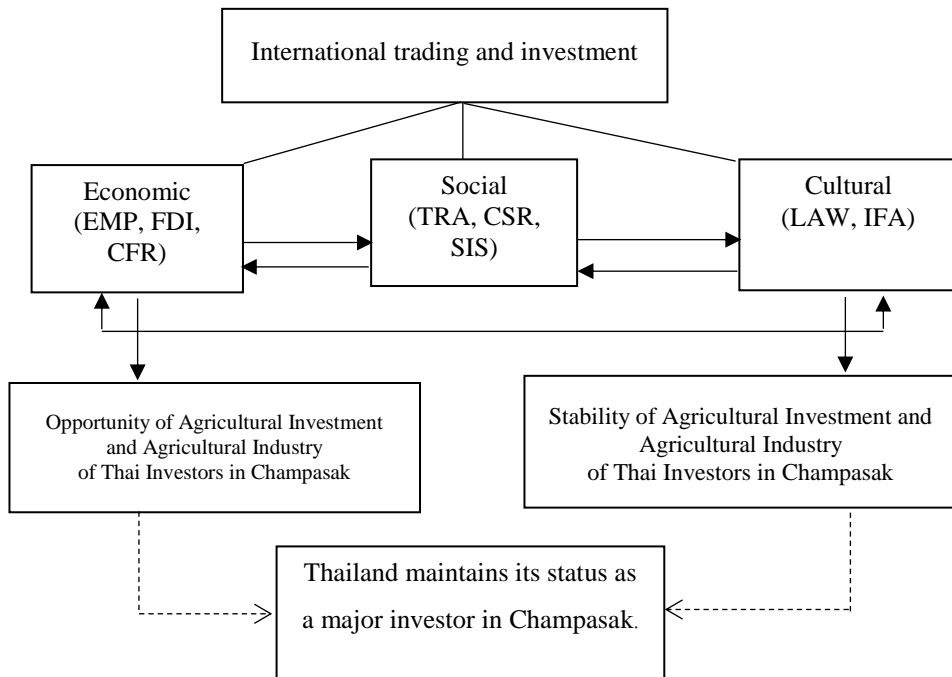

Figure 1. Conceptual framework

เป็นผู้ลงทุนลำดับหนึ่งแสดงความเชื่อมโยงโดย
ใช้สัญลักษณ์เส้นปะ (ดัง Figure 1)

5. วิธีดำเนินการวิจัย

เป็นการวิจัยแบบผสมผสานด้วยการวิจัยเชิง
ปริมาณและเชิงคุณภาพ เน้นวิเคราะห์
ความสัมพันธ์ของตัวเลขก่อนแล้วใช้ข้อมูลเชิง
คุณภาพสนับสนุน มีระเบียบวิธีที่สะท้อน
ผลลัพธ์ของการศึกษาดังนี้ ประชากรเป้าหมาย
เชิงปริมาณคือผู้ประกอบการลาวที่จับคู่ธุรกิจ 20
ราย เกษตรกรผู้ผลิตในระบบพันธะสัญญา 100
ราย เจ้าหน้าที่รัฐของแขวงจำปาสัก 10 ราย
เจ้าหน้าที่รัฐของไทย 6 รายและนักลงทุนไทย 58
รายภายใต้กิจกรรมการดำเนินงานการเกษตร

แบบมีพันธะสัญญาครั้งที่ 11 และการจับคู่ธุรกิจ
ครั้งที่ 7 ระหว่างอุบลราชธานีของไทย-แขวง
จำปาสักของลาว ในปี พ.ศ. 2558 จำนวน 194
ราย (Ubon Ratchathani Bureau of
Commercial Provincial, 2016) จากนั้นเลือก
18 รายจาก 194 ราย เพื่อให้ข้อมูลเชิงลึกในการ
อธิบายปรากฏการณ์ด้านการค้าการลงทุนของ
นักลงทุนไทยในแขวงจำปาสัก โดยมีเกณฑ์การ
เลือกคือต้องเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการค้า
การลงทุนในแขวงจำปาสัก เคยเข้าร่วมกิจกรรม
การดำเนินงานการเกษตรแบบมีพันธะสัญญา
และการจับคู่ธุรกิจอย่างน้อย 5 ปี

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณจาก
แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ ใช้เครื่องมือแบบสอบถาม

แบ่งออกเป็น 4 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของประชากรเป้าหมายเป็นแบบเลือกตอบ ตอนที่ 2 การจัดลำดับความต้องการให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาทำการค้าการลงทุนด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร (ผู้ตอบแบบสอบถามตอนนี้คือผู้เกี่ยวข้องของลาว 120 ราย) ตอนที่ 3 การวัดความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และความคิดเห็นเกี่ยวกับโอกาสการค้าการลงทุน เสถียรภาพการค้าการลงทุน วัดด้วยค่าคะแนน 1-5 และตอนที่ 4 เป็นข้อเสนอแนะปลายเปิด ที่เกี่ยวข้องกับการค้าการลงทุน และการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพจากเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องของแขวงจำปาสัก ผู้ประกอบการลาว นักลงทุนไทยจำนวน 18 ราย ใช้เครื่องมือแบบสัมภาษณ์กึ่ง โครงสร้าง

ส่วนการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ เป็นข้อมูลประกอบที่ได้จากการเก็บรวบรวมจากเอกสารทางวิชาการเอกสารเผยแพร่ และผลการศึกษาของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องของลาว ได้แก่ นโยบายการค้าการลงทุนของลาว กฎหมายการลงทุน (ฉบับปรับปรุง) พ.ศ. 2552 สภาพแวดล้อมด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของลาว ระยะ 10 ปี

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณตอนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของประชากรเป้าหมาย ใช้สถิติเชิงพรรณานำเสนอด้วยค่าความถี่และค่าร้อยละ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณตอนที่ 2 การจัดลำดับนักลงทุนต่างชาติใช้สถิติเชิงพรรณานำเสนอด้วยค่าเฉลี่ยกำหนดคะแนนและแปลผลคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

ประเทศที่ต้องการให้มาลงทุนเป็นลำดับที่ 1	กำหนดให้ 1 คะแนน
ประเทศที่ต้องการให้มาลงทุนเป็นลำดับที่ 2	กำหนดให้ 2 คะแนน
ประเทศที่ต้องการให้มาลงทุนเป็นลำดับที่ 3	กำหนดให้ 3 คะแนน
ประเทศที่ต้องการให้มาลงทุนเป็นลำดับที่ 4	กำหนดให้ 4 คะแนน
ประเทศที่ต้องการให้มาลงทุนเป็นลำดับที่ 5	กำหนดให้ 5 คะแนน
ประเทศที่ต้องการให้มาลงทุนเป็นลำดับที่ 6	กำหนดให้ 6 คะแนน
ประเทศที่ต้องการให้มาลงทุนเป็นลำดับที่ 7	กำหนดให้ 7 คะแนน

วิธีการหาค่าเฉลี่ย จำนวนจากผลรวมของคะแนนจัดอันดับหารด้วยจำนวนผู้ตอบทั้งหมด จากนั้นเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดไปหา มากที่สุด ซึ่งมีความหมายว่าประเทศที่

ผู้เกี่ยวข้องของแขวงจำปาสักต้องการให้มาลงทุนมากที่สุดจะมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ส่วนประเทศที่ผู้เกี่ยวข้องของแขวงจำปาสักต้องการให้มาลงทุนเป็นลำดับสุดท้ายจะมีค่าเฉลี่ยมาก

ที่สุดในการจัดอันดับนำเสนอผลการวิเคราะห์
ใน (ดัง Table 1)

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณตอนที่ 3 การ
วิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัว
แปรตามว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับใด
สหสัมพันธ์เชิงบวกหมายความว่าเมื่อตัวแปรตัว
หนึ่งเพิ่มหรือลดลงอีกตัวแปรหนึ่งก็จะเพิ่มขึ้น
หรือลดลงไปด้วย สหสัมพันธ์เชิงลบหมายความว่า
ว่าเมื่อตัวแปรตัวหนึ่งมีค่าเพิ่มขึ้นหรือลดลงอีก

ตัวหนึ่งจะมีค่าเพิ่มหรือลดลงตรงข้ามเสมอ หาก
สหสัมพันธ์เป็นศูนย์หมายความว่าตัวแปรสอง
ตัวไม่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน การ
วิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณเพื่อใช้ในการ
พยากรณ์ตัวแปรตาม และหาค่าความ
คลาดเคลื่อนมาตรฐาน รวมทั้งหาค่าสหสัมพันธ์
พหุคูณเพื่อหาความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงที่เป็นไป
ได้สูงสุดระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตาม เพื่อ
สร้างสมการพยากรณ์ดังนี้

		$Y' = a + b_1X_1 + b_2X_2 + \dots + b_kX_k$
เมื่อ	a	แทน ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ
	Y'	แทน ตัวแปรตาม (โอกาสทางการค้าการลงทุน และเสถียรภาพ ทางการค้าการลงทุน) เป็นตัวแปรต่อเนื่อง วัดค่าตัวแปรโดยใช้ ค่าคะแนน เป็น 1-5
	X_1, X_2, \dots, X_k	แทน ตัวแปรต้นตัวที่ 1 ถึง k (EMP, FDI, CFR, TRA, CSR, SIS, LAW, IFA) เป็นตัวแปรต่อเนื่องวัดค่าตัวแปรโดยใช้ค่าคะแนน 1-5
	b_1, b_2, \dots, b_k	แทน ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรต้นตัวที่ 1 ถึง k
	K	แทน จำนวนตัวแปรต้น (ตัวพยากรณ์)

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยการจัด
กลุ่มเนื้อหา สรุปผลแล้วนำเสนอข้อมูลเชิง
สังเคราะห์ในลักษณะบรรยาย ประกอบผล
การศึกษาเชิงปริมาณในประเด็นที่ตอบ
วัตถุประสงค์ของการศึกษา

**6. ผลการศึกษาเชิงปริมาณและคุณภาพ และการ
อภิปรายผล**

ในหัวข้อนี้ผู้เขียนได้นำเสนอผลการศึกษา
ทั้งเชิงปริมาณและสนับสนุนด้วยผลการศึกษา

เชิงคุณภาพควบคู่กัน รวมทั้งอภิปรายผล
การศึกษาในประเด็นสำคัญไปพร้อมกันเพื่อให้
เห็นความเชื่อมโยงของตัวแปรต้นที่ส่งผลต่อ
การสร้างโอกาสและเสถียรภาพการค้าการลงทุน
โดยเป็นการอภิปรายว่าเหตุใดตัวแปรนั้นจึง
สามารถสร้างโอกาสและเสถียรภาพการค้าการ
ลงทุน ตามลำดับดังนี้

1. ลักษณะทั่วไปของประชากรพบว่า
ประชากรเป้าหมายส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อย
ละ 52.50 เพศหญิง ร้อยละ 47.50 มีอายุระหว่าง

51-60 ปี ร้อยละ 30.83 รองลงมาอายุ 41-50 ปี ร้อยละ 25.83 ระดับการศึกษาประถมศึกษา ร้อยละ 45.80 รองลงมาอุดมศึกษา ร้อยละ 21.70

2. การจัดอันดับความต้องการนักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรในแขวงจำปาสักพบว่าผู้เกี่ยวข้องในแขวงจำปาสักต้องการนักลงทุนไทยมาลงทุนในแขวงเป็นลำดับที่ 1 ด้วยค่าเฉลี่ยการจัดลำดับคือ 1.48 ลำดับที่ 2 คือเวียดนาม ค่าเฉลี่ยการจัดลำดับคือ 2.60 และลำดับที่ 3 คือจีน ค่าเฉลี่ยการจัดลำดับคือ 3.00 (ดัง Table 1) ข้อมูลนี้สะท้อนว่าการค้าการลงทุนด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรไทยยังคงเป็นประเทศถูกจัดลำดับที่ 1 ที่ผู้เกี่ยวข้องของแขวงจำปาสักต้องการให้ไปลงทุนด้วย

การที่ผู้เกี่ยวข้องกับการค้าการลงทุนของแขวงจำปาสัก ยังคงมองไทยเป็นประเทศคู่ค้า

และนักลงทุนที่สำคัญในด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรในแขวงจำปาสัก และยังคงต้องการให้นักลงทุนไทยมาลงทุนในพื้นที่มากกว่านักลงทุนประเทศอื่น ทั้งนี้เพราะลาวมีข้อจำกัดด้านเทคโนโลยีและศักยภาพในการผลิตและมองว่านักลงทุนไทยมีทักษะและความเชี่ยวชาญด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรมากกว่านักลงทุนชาติอื่น

3. สหสัมพันธ์ การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณเพื่อสร้างสมการพยากรณ์ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณเพื่อสร้างสมการพยากรณ์ระหว่างตัวแปรลักษณะด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมที่ส่งผลกระทบต่อโอกาสและ เสถียรภาพการค้าการลงทุนด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรของนักลงทุนไทยในแขวงจำปาสัก (ดัง Table 2-5)

Table 1. Champasak people's viewpoint if they have to conduct business on agriculture and agro industry with neighbor

No.	Countries	Ranking average	Numbers of sample	Percentage
1.	Thailand	1.48	120	100
2.	Vietnam	2.60	119	99.17
3.	Chaina	3.00	115	95.83
4.	Singapore	4.32	95	79.17
5.	Cambodia	4.91	92	76.67
6.	Malaysia	5.30	93	77.50
7.	Myanmar	5.83	96	80.00

Notes: 1. The smallest mean is the best order

2. Choose more answers than one

3. The respondents are 120 farmers in the contracting system and Lao entrepreneurs

3.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อโอกาสการค้าการลงทุนด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรของนักลงทุนไทยในแขวงจำปาสัก สมมติฐานการวิจัยคือ ตัวแปรลักษณะด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมไม่มีผลกระทบต่อโอกาสการค้าการลงทุนด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรของนักลงทุนไทยในแขวงจำปาสัก

H_0 : ตัวแปรลักษณะด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมไม่มีผลกระทบต่อโอกาสการค้าการลงทุนด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรของนักลงทุนไทยในแขวงจำปาสัก

H_1 : ตัวแปรลักษณะด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมมีผลกระทบต่อโอกาสการค้าการลงทุนด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรของนักลงทุนไทยในแขวงจำปาสัก

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรโดยใช้ (Variance Inflation Factor: VIF) มีค่าอยู่ระหว่าง 1.659-2.896 ซึ่งต่ำกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรต้นไม่มีความสัมพันธ์กัน ทำให้ไม่เกิดปัญหาความสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปร Multicollinearity (John and William,

2003) (ดัง Table 2) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตามมีความสัมพันธ์กันทางบวกและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับตัวแปรตามโดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง .290-.560 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

Table 2. The correlation of independent variables effects trade opportunity and investment on agriculture and agro industry in Laos by the Thai investor

Factors	OPP	EMP	FDI	CFR	TRN	CSR	SIS	LAW	IFA	VIF
\bar{X}	3.90	4.19	3.89	4.33	3.98	3.96	4.50	3.92		
SD.	.483	.546	.595	.502	.564	.589	.532	.555		
OPP	1.00									
EMP	.293*	1.00								2.626
FDI	.290*	.580*	1.00							2.896
CFR	.407*	.362*	.320*	1.00						1.987
TRN	.456*	.365*	.442*	.486*	1.00					2.355
CSR	.499*	.598*	.454*	.603*	.475*	1.00				1.882
SIS	.466*	.433*	.470*	.522*	.651*	.309*	1.00			1.892
LAW	.470*	.564*	.489*	.543*	.557*	.293*	.432*	1.00		2.176
IFA	.560	.367*	.329*	.488*	.535*	.369*	.518*	.490*	1.00	1.659

* Correlation is significant at the 0.05

Table 3. Multiple regression analysis it resulted that indepent variables affected trade oportunity and investment in Laos by the Thai investor

Factors	Investment opportunity Y'		P-value
	Regression coefficient	Standard Error of Estimate	
Employment (EMP)	.279	.054	.000*
Foreign direct investment (FDI)	.097	.071	.265
Contract farming (CFR)	.123	.063	.185
Job training (TRN)	.364	.060	.000*
Corporate social responsibility (CSR)	.111	.055	.046*
Sister-City (SIS)	.364	.067	.026*
Law and trading regulation (LAW)	.145	.058	.011*
Infrastructure (IFA)	.086	.050	.003*
R=.387 Adjusted R ² = .382 SE _{est} = .308 a = 1.184 F= 67.666			

* Significant level at the 0.05

ผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ โดยการคัดเลือกตัวแปรด้วยวิธี Enter Selection สามารถพยากรณ์ได้ว่า ตัวแปรลักษณะด้านเศรษฐกิจ (การจ้างงาน: EMP) ด้านสังคม (การฝึกอบรมพัฒนาแรงงาน: TRN) ความรับผิดชอบต่อสังคม: CSR เมืองคูมิตร: SIS) และด้านวัฒนธรรม (กฎระเบียบและประเพณีทางการค้า: LAW แนวปฏิบัติการสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน: IFA) ส่งผลต่อโอกาสการค้าการลงทุนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่ ตัวแปรลักษณะด้านเศรษฐกิจ (การลงทุนจากต่างชาติ การผลิตในระบบพันธะสัญญา) ไม่มีผลกระทบต่อโอกาสการค้า

การลงทุน เนื่องจากเมื่อพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม พบว่า การลงทุนจากต่างชาติ และการผลิตในระบบพันธะสัญญา มีความสัมพันธ์กับโอกาสการค้าการลงทุน แต่เมื่อพิจารณาจากผลการถดถอยแบบพหุคูณ พบว่า การลงทุนจากต่างชาติและการผลิตในระบบพันธะสัญญาไม่มีผลกระทบต่อโอกาสการค้าการลงทุนอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ (ตั้ง Table 3)

ตัวแปรลักษณะด้านเศรษฐกิจ (การจ้างงาน) ลักษณะด้านสังคม (การฝึกอบรมพัฒนาแรงงาน ความรับผิดชอบต่อสังคม เมือง

คู่มิตร) และลักษณะด้านวัฒนธรรม (กฎระเบียบและประเพณีทางการค้า แนวปฏิบัติการสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) เท่ากับ .387 ค่า

สัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ (Adjusted R²) เท่ากับ .382 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน เนื่องจากการวัด (SE_{est}) เท่ากับ .308 สร้างสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

$$Y' = 1.184 + .279(EMP) + .364(TRA) + .111(CSR) + .364(SIS) + .145(LAW) + .086(FRA)$$

สมการนี้ สามารถพยากรณ์ตัวแปร การจ้างงาน การฝึกอบรมพัฒนาแรงงาน ความรับผิดชอบต่อสังคม เมืองคู่มิตร กฎระเบียบและประเพณีทางการค้า แนวปฏิบัติการสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน ส่งผลต่อโอกาสการค้า การลงทุนด้านการเกษตรและอุตสาหกรรม เกษตรของนักลงทุนไทยในแขวงจำปาสักได้ ร้อยละ 38.2

ตัวแปรพยากรณ์ที่ส่งผลต่อโอกาสการค้าการลงทุนในแขวงจำปาสักประกอบด้วย ตัวแปรด้านเศรษฐกิจ (การจ้างงาน) ตัวแปรด้านสังคม (การฝึกอบรมพัฒนาแรงงาน ความรับผิดชอบต่อสังคม) ตัวแปรด้านวัฒนธรรม (กฎระเบียบและประเพณีทางการค้า แนวปฏิบัติการสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน) สาเหตุที่ตัวแปรเหล่านี้สามารถสร้างโอกาสการค้าการลงทุนได้มีเหตุผลสำคัญดังนี้

1) การจ้างงานส่งผลต่อโอกาสการค้าการลงทุน ทั้งนี้เพราะแรงงานส่วนใหญ่ในแขวงจำปาสักมีอาชีพด้านเกษตรกรรมเป็นพื้นฐาน มีความผูกพันกับอาชีพนี้อยู่แล้ว การที่นักลงทุนไทยมาลงทุนด้านการเกษตรและอุตสาหกรรม เกษตรจึงเป็นการลงทุนในอาชีพที่ประชาชนมี

ความผูกพัน ถึงเมื่อนักลงทุนไทยที่เข้ามาลงทุน จะมีเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในกระบวนการผลิต แต่ลักษณะงานด้านการเกษตรส่วนใหญ่เน้นใช้แรงงานคนเป็นหลักจึงทำให้เกิดการจ้างงานจำนวนมาก ช่วยให้แรงงานมีรายได้ เศรษฐกิจส่วนรวมดีขึ้นซึ่งสอดคล้องกับค่ากล่าวจากการศึกษาเชิงคุณภาพของหัวหน้าแผนกอุตสาหกรรมแขวงจำปาสักว่า “นักลงทุนต่างชาติที่มาลงทุน ช่วยพัฒนาเศรษฐกิจและยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนได้ดีขึ้นเมื่อเทียบกับอดีต กรณีนักลงทุนไทย มีความโดดเด่นในการจ้างงานประชาชน โดยเฉพาะด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรอย่างมาก” (Phanthala, K., 2015 : สัมภาษณ์)

2) การฝึกอบรมพัฒนาแรงงานส่งผลต่อโอกาสการค้าการลงทุน เนื่องจากแรงงานของลาวยังเป็นแรงงานที่ขาดทักษะฝีมือ นักลงทุนไทยได้ฝึกอบรมและพัฒนา ทักษะความรู้ในกระบวนการผลิตด้านการเกษตรที่เป็นอาชีพดั้งเดิม จึงเอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกันแรงงานลาวก็มีทักษะเพื่อต่อยอดด้านการเกษตร นักลงทุนไทยก็ได้แรงงานลาวที่มีทักษะที่จะช่วยเสริมสร้างศักยภาพในการผลิตของนักลงทุน

ไทยเอง ก่อให้เกิดความคุ้มค่าของการลงทุนด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรจึงถือว่าเป็นการลงทุนที่ช่วยสร้างเศรษฐกิจระดับรากหญ้าในแขวงจำปาสัก สะท้อนให้เห็นโอกาสสำหรับนักลงทุนไทย

3) ความรับผิดชอบต่อสังคมส่งผลกระทบต่อโอกาสการค้าการลงทุน เนื่องจากการเติบโตทางเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดความสูญเสียทรัพยากรธรรมชาติและเกิดปัญหาสภาพแวดล้อมของลาวตามมา นักลงทุนไทยที่เข้าไปลงทุนจึงต้องรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อลดผลกระทบจากการลงทุนด้วยแนวทางการสร้างหลักประกันในเบื้องต้นให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอยู่ร่วมกันอย่างเกื้อกูลและจำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยกันเช่นการจ้างงานแก่แรงงานในท้องถิ่น การฝึกอบรมพัฒนาแรงงานให้มีทักษะและวินัยในการทำงานและการบริจาคช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสตามสมควรเป็นต้น

4) เมืองคูมิตรส่งผลกระทบต่อโอกาสการค้าการลงทุน เนื่องจากไทยและลาวมีความแตกต่างของทุนทางทรัพยากรและทุนทางเศรษฐกิจทำให้เมืองคูมิตรเน้นการพึ่งพาอาศัยกันเกิดผลเป็นรูปธรรม โดยมีปัจจัยทางสังคมที่เกื้อหนุนให้เกิดผลต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจในลักษณะเชิงสังคมอย่างไม่เป็นทางการแต่มีความแนบแน่นในการสานสัมพันธ์มานานซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวจากการศึกษาเชิงคุณภาพของรองประธานสภาการค้าและอุตสาหกรรมแขวงจำปาสักที่ระบุว่า“เมืองคูมิตรเป็นความร่วมมือกันระหว่างภาคเอกชน ภาครัฐจังหวัด

อุบลราชธานี และแขวงจำปาสักในการขับเคลื่อนจับคู่ธุรกิจโดยมีพื้นฐานความเข้าใจทางภาษา วิถีชีวิตที่คล้ายคลึงกันก่อให้เกิดความไว้วางใจเชื่อใจในการค้าการลงทุนร่วมกัน” (Sipaphone, V., 2015 : สัมภาษณ์)

5) กฎระเบียบและประเพณีทางการค้าส่งผลกระทบต่อโอกาสการค้าการลงทุน ทั้งนี้เนื่องจากลาวถือปฏิบัติในกฎระเบียบและกฎของสังคมอย่างเคร่งครัด นักลงทุนไทยจึงพยายามเรียนรู้ผ่านการค้าการลงทุนมาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับคำกล่าวจากการศึกษาเชิงคุณภาพของหัวหน้าแผนกแผนการและการลงทุนที่กล่าวว่า “กฎหมายการลงทุนของลาวเอื้ออำนวยและเสริมสร้างบรรยากาศการลงทุนให้กับนักลงทุนต่างชาติอย่างเท่าเทียมกัน แต่ไทยจะได้เปรียบนักนักลงทุนชาติอื่นๆ เพราะมีประเพณีและวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกัน การพูดภาษาไทยใกล้เคียงกัน เวลาซื้อพิพาทเจรจาใกล้เคียงกัน ไม่ต้องใช้ล่ามแปล การมีสายสัมพันธ์ในลักษณะเครือญาติ เกิดบรรยากาศความใกล้ชิดมีความไว้วางใจเชื่อใจมากขึ้น เป็นปัจจัยทำให้เกิดความสำเร็จด้านการค้าการลงทุน” (Saythong, X., 2015: สัมภาษณ์)

6) แนวปฏิบัติ การสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานส่งผลกระทบต่อโอกาสการค้าการลงทุน ทั้งนี้เพราะสาธารณูปโภคพื้นฐานในแขวงจำปาสักยังไม่เอื้ออำนวย ดังนั้นนักลงทุนจำเป็นต้องจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการลงทุนตามเขตส่งเสริมการลงทุนเพื่อให้การค้าการลงทุนของนักลงทุนเองเป็นไปอย่าง

ราบรื่น สอดคล้องกับค่ากล่าวจากการศึกษาเชิงคุณภาพของรองหัวหน้าห้องว่าการแขวงที่กล่าวไว้ว่า “ไทยและลาวมีวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกันอยู่แล้ว เพียงแต่ไทยมีการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมก้าวหน้ามากกว่าลาวถึง 40 ปี ไทยเป็นฝ่ายให้ความช่วยเหลือแก่ลาวมาอย่างต่อเนื่อง นักลงทุนไทยมีทักษะความรู้ด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรมากกว่าเวียดนามและจีน โดยได้ถ่ายทอดความรู้และวิทยาการทางด้าน

การเกษตรให้กับแรงงานลาว” (Phetphoumy, O., 2015 : สัมภาษณ์)

3.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อเสถียรภาพการคาดการณ์ด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรของนักลงทุนไทยในแขวงจำปาสักสมมติฐานที่ตั้งไว้คือ ตัวแปรลักษณะด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมไม่มีผลกระทบต่อเสถียรภาพทางการคาดการณ์การลงทุนด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรของนักลงทุนไทยในแขวงจำปาสัก

H_0 : ตัวแปรลักษณะด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมไม่มีผลกระทบต่อเสถียรภาพทางการคาดการณ์การลงทุนด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรของนักลงทุนไทยในแขวงจำปาสัก

H_1 : ตัวแปรลักษณะด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมมีผลกระทบต่อเสถียรภาพทางการคาดการณ์การลงทุนด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรของนักลงทุนไทยในแขวงจำปาสัก

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรโดยใช้ (Variance Inflation Factor: VIF) มีค่าอยู่ระหว่าง 1.889-2.796 ซึ่งต่ำกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรต้นไม่มีความสัมพันธ์กัน ทำให้ไม่เกิดปัญหาความสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปร Multicollinearity (John and William, 2003) (ดัง Table 4) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม มีความสัมพันธ์กันทางบวกและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับตัวแปรตาม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง .254-.563 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ โดยการคัดเลือกตัวแปรด้วยวิธี Enter Selection สามารถพยากรณ์ได้ว่า ตัวแปรลักษณะด้านสังคม (ความรับผิดชอบต่อสังคม: CSR) ตัวแปรลักษณะด้านวัฒนธรรม (กฎระเบียบและประเพณีทางการค้า: LAW แนวปฏิบัติการสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน: IFA) ส่งผลผลกระทบต่อเสถียรภาพการลงทุนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่ตัวแปรลักษณะด้านเศรษฐกิจ (การจ้างงาน การลงทุนจากต่างชาติ การผลิตในระบบพันธะสัญญา) ด้านสังคม (การฝึกอบรมพัฒนาแรงงาน

Table 4. The correlation of independent variables effects trade stability and investment on agriculture and agro industry in Laos by the Thai investor

Factors	STA	EMP	FDI	CFR	TRN	CSR	SIS	LAW	IFA	VIF
\bar{X}	4.00	4.19	3.89	4.33	3.98	3.96	4.50	3.92		
SD.	.583	.546	.595	.502	.564	.589	.532	.555		
STA	1.00									
EMP	.254*	1.00								2.623
FDI	.321*	.580*	1.00							2.796
CFR	.392*	.362*	.320*	1.00						2.719
TRN	.331*	.365*	.443*	.583*	1.00					1.919
CSR	.411*	.382*	.497*	.544*	.683*	1.00				2.354
SIS	.462*	.406*	.359*	.565*	.433*	.478*	1.00			2.176
LAW	.563*	.471*	.466*	.371*	.570*	.583*	.553*	1.00		1.889
IFA	.463*	.371*	.488*	.371*	.512*	.534*	.455*	.521*	1.00	2.787

* Correlation is significant at the 0.05

Table 5. Multiple regression analysis it resulted that indepent variables affected trade stability and investment in Laos by the Thai investor

Factors	Investment stability Y'		P-value
	Regression coefficient	Standard Error of Estimate	
Employment (EMP)	-.057	.054	.052
Foreign direct investment (FDI)	-.014	.056	.455
Contract farming (CFR)	.119	.062	.058
Job training (TRN)	.064	.072	.375
Corporate social responsibility (CSR)	.185	.075	.000*
Sister-City (SIS)	-.059	.070	.324
Law and trading regulation (LAW)	.114	.065	.002*
Infrastructure (IFA)	.268	.072	.003*

R=.330 Adjusted R2 =.324 SEest =.360 a=.933 F=51.972

* Significant level at the 0.05

เมืองคู่มิตร) ไม่มีผลกระทบต่อเสถียรภาพ การค้าการลงทุน (ดัง Table 5)

ตัวแปรลักษณะด้านสังคม (ความ รับผิดชอบต่อสังคม) และด้านวัฒนธรรม (กฎระเบียบและประเพณีทางการค้า แนว ปฏิบัติการสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน) มีค่า

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) เท่ากับ .330 ค่า สัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ (Adjusted R²) เท่ากับ .324 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน เนื่องจากการวัด (SE_{est}) เท่ากับ .360 สร้าง สมการพยากรณ์ได้ดังนี้

$$Y' = .933 + .185(CSR) + .114 (LAW) + .268(FRA)$$

สมการนี้ สามารถพยากรณ์ตัวแปร ความรับผิดชอบต่อสังคม กฎระเบียบและ ประเพณีทางการค้า แนวปฏิบัติการสร้าง สาธารณูปโภคพื้นฐาน ที่ส่งผลต่อเสถียรภาพ การค้าการลงทุนด้านการเกษตรและ อุตสาหกรรมเกษตรของนักลงทุนไทยในแขวง จำปาสัก ได้ร้อยละ 32.4

ตัวแปรพยากรณ์ที่ส่งผลกระทบต่อ เสถียรภาพการค้าการลงทุนในแขวงจำปาสัก ประกอบด้วยตัวแปรด้านเศรษฐกิจ (การจ้าง งาน) ด้านสังคม (ความรับผิดชอบต่อสังคม) ด้านวัฒนธรรม (กฎระเบียบและประเพณีทาง การค้า แนวปฏิบัติการสร้างสาธารณูปโภค พื้นฐาน) สาเหตุที่ตัวแปรเหล่านี้สามารถสร้าง เสถียรภาพการค้าการลงทุนได้มีเหตุผลสำคัญ จากข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพดังนี้

1) การจ้างงาน ในขั้นที่ก่อให้เกิด เสถียรภาพการค้าการลงทุน จะมีคุณค่าต่อ แรงงานมากกว่าการได้รับรายได้ทางเศรษฐกิจ แต่เป็นการจ้างงานของนักลงทุนที่ช่วยบรรเทา ปัญหาทางสังคมไปพร้อมกันช่วยสร้างสังคมให้

น่าอยู่ลดปัญหาทางสังคมที่มาจากกรว่างงาน สอดคล้องกับคำกล่าวจากการศึกษาเชิงคุณภาพ ของหัวหน้าแผนกกิจกรรมและป่าไม้ที่ระบุว่า “ในอดีตที่ผ่านมาประชาชนมีปัญหาเรื่องยาเสพติด เนื่องมาจากการว่างงาน แต่เมื่อนักลงทุนไทย เข้ามาลงทุนในพื้นที่ ช่วยจ้างแรงงานประชาชน ของแขวง ปัญหาการว่างงานลดลง ทำให้ปัญหา เรื่องยาเสพติดในพื้นที่ลดลงด้วย” (Sipaphone, V., 2015 : สัมภาษณ์)

2) ความรับผิดชอบต่อสังคม ในขั้นที่ ก่อให้เกิดเสถียรภาพการค้าการลงทุน จะ มากกว่าการสร้างโอกาสการค้าการลงทุน เพราะ ความรับผิดชอบต่อสังคมในขั้นนี้ เป็นการสร้าง หลักประกันว่าการลงทุนจะไม่ส่งผลกระทบต่อ งบประมาณแล้วจะต้องตอบแทนสังคมใน รูปแบบต่างๆ เช่นการจ้างงานนักเรียนเก็บเมล็ด กาแฟ ซึ่ง โรงเรียนประถมศึกษาในแขวงจำปาสัก บรรลุเป็นหลักสูตรการเรียนในชั่วโมงเรียน คุณครูจะนำนักเรียนไปรับจ้างเก็บเมล็ดกาแฟ จากนักลงทุน เพื่อนำรายได้มาเป็นค่าใช้จ่ายในการ จัดการเรียนการสอน ดังนั้นการจ้างงาน

นักเรียน การบริจาคเงินและอุปกรณ์เพื่อสนับสนุน การศึกษา และการสร้างสาธารณประโยชน์ให้ชุมชนจึงเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบต่อสังคมที่นักลงทุนไทยต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและทำตามความคาดหวังของสังคมมากกว่าที่กฎหมายกำหนด

3) กฎระเบียบและประเพณีทางการค้าเนื่องจากลาวมีการปรับเปลี่ยนกฎระเบียบและประเพณีทางการค้าบ่อย ประเพณีทางการค้าบางอย่างแตกต่างกับไทยที่เกิดขึ้นในการค้าการลงทุนที่แขวงจำปาสัก คือประเพณีการเดินทาง ผู้ใหญ่หมายความว่า การเข้าหาผู้มีอำนาจอนุมัติโครงการการลงทุนหวังจะได้รับสิทธิพิเศษเหนือนักลงทุนรายอื่น ไม่สามารถใช้ได้ในการค้าการลงทุนในแขวงจำปาสัก ซึ่งแตกต่างกับประเพณีการค้าที่ไทยที่นักลงทุน (บางราย) เข้าหาผู้มีอำนาจในการอนุมัติการลงทุนแล้วได้รับอภิสิทธิ์เหนือนักลงทุนรายอื่น ดังนั้นการเข้าใจในกฎระเบียบและประเพณีทางการค้าอย่างถ่องแท้จะช่วยให้นักลงทุนไทยปฏิบัติได้อย่างสอดคล้องตามสถานการณ์

4) แนวปฏิบัติในการสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน เนื่องจากระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกไม่เพียงพอ นักลงทุนจำเป็นต้องจัดหาตามเขตส่งเสริมการลงทุน เพื่อเอื้อให้การค้าการลงทุนของนักลงทุนเป็นไปอย่างราบรื่นแนวปฏิบัติในการสร้างสาธารณูปโภคในขั้นการสร้างเสถียรภาพนี้ จึงเข้มข้นมากกว่าขั้นการสร้างโอกาส เมื่อนักลงทุนไทยได้สร้าง

สาธารณูปโภคพื้นฐานแล้วจะต้อง “สะท้อนภาพของการเป็นผู้ให้หรือผู้สนับสนุนหลักให้ตรงในใจของผู้เกี่ยวข้องในแขวงจำปาสัก” ตัวแปรดังกล่าวจึงส่งผลต่อเสถียรภาพการค้าการลงทุน

ผลการศึกษาจากข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพนี้ สามารถคาดการณ์โอกาสและเสถียรภาพทางการค้าการลงทุนด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรของนักลงทุนไทยในแขวงจำปาสักว่ายังมีแนวโน้มที่ดีต่อไป นอกจากนี้การลงทุนด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรของนักลงทุนไทยในแขวงจำปาสัก เป็นไปตามทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศ เพื่อให้เกิดการลดต้นทุนในการผลิตและการใช้ศักยภาพของนักลงทุนไทยที่มีอยู่ ซึ่งไทยมีข้อจำกัดทางด้านทรัพยากรธรรมชาติภายในประเทศ และแรงงาน ส่งผลให้ไทยมีขีดความสามารถในบริบทการค้าการลงทุนระหว่างประเทศโดยไปอาศัยทรัพยากรธรรมชาติ และแรงงานที่มีอย่างเพียงพอและสามารถพัฒนาทักษะได้ที่มีอยู่ในแขวงจำปาสัก การค้าการลงทุนในแขวงจำปาสักในลาวจึงตอบสนองนโยบายเชิงรุกของรัฐบาลได้เป็นอย่างดี

7. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

จากการวิเคราะห์ข้อค้นพบของผลการศึกษาเชิงปริมาณและคุณภาพ มีข้อเสนอแนะของการนำผลวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ดังนี้

1. โอกาสการค้าการลงทุนเป็นปัจจัยบวกที่จะส่งผลดีต่อนักลงทุนไทย ปัจจัยบวกมาจาก

การจ้างแรงงาน ส่งเสริมแรงงานในแขวงจำปาสักให้มีโอกาสในตำแหน่งงาน เพื่อสร้างรายได้ทางเศรษฐกิจ จากนั้นต้องฝึกอบรมพัฒนาแรงงานเพื่อให้แรงงานมีทักษะและวินัยในการทำงานเพราะแรงงานลาวส่วนใหญ่เป็นแรงงานที่ไม่มีทักษะในการทำงาน ลักษณะดังกล่าวเป็นความรับผิดชอบต่อสังคมอีกรูปแบบหนึ่งทีนอกเหนือจากการช่วยเหลือสังคมด้วยการสนับสนุนทรัพยากรด้านทุน การบริจาคเพื่อการกุศล การบริจาคเงินหรือวัตถุสิ่งของให้กับชุมชนในหลากหลายรูปแบบอย่างเหมาะสม นอกจากนี้นักลงทุนไทยต้องศึกษากฎระเบียบและประเพณีทางการค้าเสียภาษีอากรอย่างตรงไปตรงมาศึกษากฎหมายการลงทุนอย่างรอบคอบ เนื่องจากลาวมีการปรับเปลี่ยนกฎหมายการลงทุนบ่อยส่วนแนวปฏิบัติการสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานเป็นผลจากกฎหมายการลงทุนที่กำหนดให้นักลงทุนต้องสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานตามเขตส่งเสริมการลงทุน การดำเนินการดังกล่าวเป็นการสร้างโอกาสการค้าการลงทุนในระดับพื้นฐานตามที่กฎหมายกำหนดแต่เมื่อปฏิบัติอย่างต่อเนื่องแล้วจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการมีเสถียรภาพการค้าการลงทุน

2. เสถียรภาพการค้าการลงทุนเป็นปัจจัยบวกที่ส่งผลดีต่อนักลงทุนต่อเนื่องมาจากการสร้างโอกาสการค้าการลงทุนเพื่อให้เกิดผลตอบแทนจากการค้าการลงทุนในระยะยาว ปัจจัยบวกมาจากการจ้างงานที่มีคุณค่ามากกว่าการได้รับรายได้ทางเศรษฐกิจ แต่เป็นการจ้างงานของนักลงทุนที่

ช่วยบรรเทาปัญหาทางสังคมไปพร้อมกันซึ่งเชื่อมต่อไปถึงความรับผิดชอบต่อสังคมที่ต้องตอบแทนสังคมในรูปแบบต่างๆ ที่มากกว่ากฎหมายกำหนด ส่วนกฎระเบียบและประเพณีทางการค้า ต้องทำความเข้าใจในกฎระเบียบและประเพณีทางการค้าอย่างถ่องแท้จะช่วยให้นักลงทุนไทยปฏิบัติได้อย่างสอดคล้องตามสถานการณ์ อีกทั้งแนวปฏิบัติการสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานยังต้องดำเนินการ แต่ต้องเน้นย้ำว่านักลงทุนไทยเป็นผู้สนับสนุนหลักและให้ความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการเตรียมความพร้อมด้านทรัพยากรทางการเงินทุนกายภาพของนักลงทุน ในขั้นการก่อสร้างเสถียรภาพจึงเป็นจำนวนมากกว่าและดำเนินการอย่างเข้มข้นมากกว่าระดับการสร้างโอกาสการค้าการลงทุน

3. รัฐบาลไทย ควรเตรียมการจัดหาปัจจัยเอื้อด้านต่างๆ อาทิ การสนับสนุนเงินทุนกู้ยืมสำหรับนักลงทุนไทยในกรณีที่ต้องลงทุนสร้างโครงสร้างพื้นฐานตามเขตส่งเสริมการลงทุนที่ระบุไว้ในกฎหมายของลาว อีกทั้งสนับสนุนวิทยากรฝึกอบรมด้านทักษะฝีมือและเทคโนโลยีด้านการเกษตรแก่แรงงานลาว เพื่อส่งเสริมศักยภาพของนักลงทุนไทยในแขวงจำปาสัก ซึ่งเป็นปัจจัยเอื้อสำคัญที่ส่งเสริม โอกาสและเสถียรภาพการค้าการลงทุนของนักลงทุนไทยในแขวงจำปาสัก จำเป็นต้องใช้ทรัพยากรด้านเงินทุนเพื่อสร้างสาธารณูปโภค และเทคโนโลยีข่าวสารด้านนโยบายในระดับภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน ทั้งนี้เพราะรัฐบาลไทยได้จัดให้

ลาวเป็นหนึ่งในประเทศที่ไทยต้องให้การ แรงงานที่จะทำให้นักลงทุนไทยสามารถแข่งขัน
 สนับสนุน เพื่อให้เกิดการพึ่งพิงทางเศรษฐกิจ ในตลาดได้เพื่อช่วยให้นักลงทุนไทยเกิดโอกาส
 ทั้งด้านการแสวงหาประโยชน์จากวัตถุดิบที่ไทย และเสถียรภาพการค้าการลงทุนในแขวงจำปา
 ขาดแคลน การได้รับประโยชน์จากการไปลงทุน สัก
 ในแขวงจำปาสัก ของลาว ซึ่งมีค่าแรงและ

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ที่สนับสนุนทุนวิจัยทำให้งานวิจัย
 สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ขอขอบคุณศาสตราจารย์ ดร.อิศรา สานติศาสตร์ ผู้อำนวยการฝ่ายนโยบาย
 ชาติและความสัมพันธ์ข้ามชาติ (สกว.) ขอขอบคุณสถานทูตไทย ณ กรุงเวียงจันทน์ที่ประสานงาน
 และอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลแก่ผู้วิจัยตลอดจนผู้ประกอบการลาว เจ้าหน้าที่รัฐ
 และเกษตรกรผู้ผลิตในระบบพันธะสัญญาของแขวงจำปาสักที่ได้ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

References

- Adam, S. (1789). *An Inquiry into the Nature and Causes of the Wealth of Nations*. (5th edition) London: A. Strahan; T. Cadell.
- ASEAN Information Center. (2016). *Shortage of Skilled Labor in Laos*. Retrieved from http://thailand.prd.go.th/1700/ewt/asean thai/ewt_news.php?nid=1487&filename=index. (in Thai).
- Chamber of Commerce, Ubon Ratchathani. (2016). *Effectiveness of Economic Dimension on Trade and Investment*. Retrieved from <http://www.ubonchamber.wordpress.com>. (in Thai).
- Choketaworn, K. & Siwichailamphan, T. (2012). *The Study of Thailand-Laos Friendship Cities Relationship (Ubon Ratchathani-Champasak) on Economic Development*. (Research Report) Bangkok : Thailand Research Fund. (in Thai).
- David, R. (1817). *On the Principles of Political Economy and Taxation*. London: John Murray, Albemarle-street.
- John, N., & William, W. (2003). *Applied Linear Regression Models*. (3rd edition). New York: McGraw-Hill Higher Education.
- Khouangvichit, C. (2011). *Foreign Direct Investment: Implication for Economic Development in Lao*. Thesis of Master of Arts Program, Chulalongkorn University. (in Thai).
- Khunthongjan, S., Sirilamduan, C. & Soukhamthath, T. (2012). *Thai-Laos Contract Farming of Cabbage in Champasak City*. (Research Report) Bangkok: Thailand Research Fund. (in Thai).
- Manorom, K., Srisuphan, P. & Pothijak, S. (2011). *The Policy Study of Friendship Cities Development Ubon Ratchathani and Champasak, Laos PDR 2008-2009*. (Research Report) Bangkok : Thailand Research Fund. (in Thai).
- Ministry of Planning and Investment. (2015). *Laos 10 years Economics Development Plan*. Retrieved December 15, 2015 from <http://www.investlaos.gov.la>.
- Office of Commercial Affairs, Royal Thai Embassy. (2017). *Gullied Investment in Laos*. Vientiane: Royal Thai Embassy Lao PDR.
- Krugman, Paul R., & Maurice Obstfeld. (2015). *International Economics Theory & Policy*. (10th Edition) New York: Pearson education.
- Phanthala, K and Phengkhaone, B. (2015). (by interviewed). *What Lao PDR received from Thai investors*. 26 December 2015.
- Phetphoumy, O. (2015). (by interviewed). *The Capacity of Thailand for Agriculture and Agro-Industry Investment*. 27 December 2015.
- Royal Thai Embassy, Vientiane, Lao PDR. (2016). *Thai-Laos Cooperation*. Retrieved from <http://www.vientiane.thaiembassy.org/th/>. (in Thai).
- Saikanit, R., and Ratchathorn, P. (2006). *The Economics of International Business Management*. Bangkok: Chulalongkorn University Publishing. (in Thai).
- Sipaphone, V. (2015). (by interviewed). *What effected Trade and Investment on Agriculture and Agro-Industry of Thai Investors in Lao PDR*. 27 December 2015.
- Sorat, T. (2013). *Strategy of Economic Partnership Investment in Neighboring Countries. A Case study: Cambodia, Laos PDR, and Myanmar*. Bangkok: Industrial Council of Thailand. (in Thai).
- Tubpun, Y. (2014). *Inter-Trade Economics; Theory and Policy*. Bangkok: Thammasat University. (in Thai).
- Ubon Ratchathani Bureau of Commercial Provincial. (2016). (by interviewed). *Cooperation Governance sector between provincial*.
- Wiboonpongse, A., et al. (2012). *Trans – boundary Production Thai-Lao*. (Research Report). Bangkok: Thailand Research Fund. (in Thai).
- Xayavong, S. (2015). (by interviewed). *Investment Preparation of Lao PDR*. 26 December 2015.

